

Kiris-nebã vum la b tuuma tigissã na-kẽndr not-rãmbã

YUUM-SAR RASEM A 2-8

D SĔN BĀNG BIIBLĀ KARENG PUGĔ |
VĔNEGRE 7-9

“A Zeova ninga kuun-kāseng barka”

Vēnegre 7:9; it-1 1014 2

Kuun-kāsengã

Rẽ wata ne sokre: Sã n mikame ti kuun-kāsengã yaa neb sēn paam fāagr la sēn na n pa tēngã zugu, bōe yīng ti b yetē ti b yasa ‘Wēnnaam geerã taoor la Pe-bilã taoore?’ (Vēn. 7:9) Biiblã pugē, b sã n gomd ned bi neb sull sēn ‘yas’ yelle, wakat ninga yaa sēn na n wilg ti nin-kāng bi nin-kāensã tata a soab ning taoor b sēn yasã yam. (Yun. 1:5; 5:6; Yel. 22:29, AT; Luk 1:19) Sūd me, Vēnegr sebrã sak a yoobã pugē, b wilgame ti “dūniyã rīm-dāmbã, nanambsã, soda-nanambsã, rakāag-rāmbã, pāens rāmbã, yembsã la burkĩmbã” solga b mens ne “Sēn zao-a geerã, la ne Pe-bilã sū-puugrã. Bala Sēn zao-a geerã ne Pe-bilã sū-puugrã daar sēn yaa ra-kāsengã taame, la ānda n tōe n tōog toog bōn-kāng taoore?” (Vēn. 6:15-17; ges-y Luk 21:36) Dēnd ‘kuun-kāsengã’ yaa neb nins sēn paam n pōs sū-puugrã daarã, la b tōe n ‘yals’ Wēnnaam la Pe-bilã taoore, b sēn ta b yam yīnga.

Vēnegre 7:14; it-2 1104 4

To-kāsengã

Na maan yuum 30 Zerizalem sāoongã poore, malek n gom ne tum-tumd a Zã neb sēn yit tēnsã fāa la buud fāa pusē, la sēn gomd buud-goamã fāa yelle. A yeel-a lame yaa: “Nin-kāensã yaa neb nins sēn pōs to-kāsengã sasa wã.” (Vēn. 7:13, 14) B sēn yeel ti kuun-kāsengã ‘pōsa to-kāsengã sasa wã’ wilgdame ti b paama fāagre. Būmb ning b sēn yeel Tuum 7:9, 10 sōngda tōnd ti d wum rē vōore. Ad b sēn yeele: “Wēnnaam ra bee ne-a [a Zozef], n fāag-a a zu-loeesã fāa pugē.” B sēn yeel ti b fāaga a Zozef a zu-loeesã fāa pugē wã rat n yeelame t’a paama sōngr n tōog toog a zu-loeesã pugē, la t’a wa paama a meng me ne a zu-loeesã.

Vēnegre 7:15-17; it-1 1014

Kuun-kāsengã

B sēn yaa neb ninsã. D sã n ges b sēn gomd “kuun-kāsengã” yell to-to Vēnegr sak a 7 wã la Biiblã zīis a taabã, sōngdame ti d bāng b sēn yaa neb ninsi. Vēnegr 7:15-17 wã yeelame ti Wēnnaam ‘tēega b fu-roogã bāmb zutu,’ ti b na n tall-b lame n kēng ‘vum ko-bunds zīisē,’ la ti Wēnnaam na n yēesa “nintām buud fāa bāmb ninē wã.” Vēnegr 21:2-4 pugē, b yeta būmb sēn wōnd woto. B yeelame ti ‘Wēnnaam fu-roogã bee ne ninsaalbã,’ t’a ‘na n yēesa nintām fāa ninsaalbã ninē,’ la ti ‘kūum pa na n le zīnd’ ye. Vēnegrã pugē, pa neb sēn be saasē, “Zerizalem-paalgã” sēn yitē n sigdã yell la b gomd ye. Yaa neb sēn be tēng zug ka, ninsaalbã suk yell la b gomda.

D bugs Wēnnaam Gomdã zug neere:

Vēnegre 7:1; re 115 s. a 4

B ninga Wēnnaam Israyellã bānde

⁴ Yaa vēeneg ti malegs a naasã makda malegs sul a naase, a Zeova sēn yāk sēn na yul ti b ges ti bu-kaorã daar ra yāg n ta, hal n tāag wakat ning a sēn yākã. Malegsã sã n wa bas sobdã sēn makd Wēnnaam sū-puugrã ti fug tēngã kirems a naasã, na n yul sāoong meng-menga. Na n yul wa a Zeova sēn kit ti sobd a naasã fug n sāeeg pīnd wēndē Elam nebã, la a ku-b fāa zāngã. La sāoong ning sēn watã wēnem na n yuga woto. (Zeremi 49:36-38) Na n yul sebg sēn yaa kāseng n yud sebg ning a Zeova sēn kit ti fug n sām Amo nebã. (Amoos 1:13-15) A Sūtāan dūniyã zug siglgã babg baa a ye pa na n tōog n pōs a Zeova sū-puugrã daar ye. Daar-n-kāng la a Zeova na n wilg ti yē n tog n yul yīngr la tēng Naab wakat sēn kōn sa.—Yun-sōamyã 83:16, 19; Ezayi 29:5, 6.

Vēnegre 9:11; it-1 12

Abadō

Ānda la bog-zulungã malek a Abadō?

Vēnegr 9:11 pugē, b yeelame ti “Abadō” wã yaa “bog-zulungã malekã” yuure. Sã n yaa ne

Gerkā, yuurā yaa Apolyō, sēn dat n yeel ti “sāamda.” Yuumd 1800 wā sēnese, neb n bao n na n wilg ti bāngr-gomdā pidsa ninsaalb zugu, wala makre, rīm a Vespasiyē, a Mohamed, la a Napoleō menga. B ra wae n yetame ti bāngr-gomdā malekā yaa malek-wēnga. La Vēnegr 20:1-3 wilgdame ti malek ning sēn zāad ‘bog-zulungā kutlen-biigā’ yaa malek Wēnnaam sēn tume, la pa malek-wēng ye. A sēba a Sūtāana, n lob-a bog-zulungā pugē. Sebr a yembr pugē (*The Interpreter’s Bible*), b yeela Vēnegr 9:11 wā wēngē yaa: “A Abadō pa a Sūtāan malek ye. Yaa Wēnnaam maleka, t’a tumd-a t’a wat ne sāoongo.”

Biiblā babg ning b sēn da guls ne ebre wā verse nins yell d sēn gom ti loogā pugē, yaa vēeneg ti *avaddōnā* yaa yembr ne Seollā la kūumā. Vēnegr 1:18 wā pugē, a Zeezi Kirist yeelame yaa: “Mam vu wakat fāa, n tar kūumā la Yaoogā kutlen-biisi.” Luk 8:31 wā wilgdame t’a tara tōog bog-zulungā zugu. Ebre-rāmb 2:14 sōngdame ti d bāng t’a tara tōog n tōe n sāame, la t’a tōe n sāama a Sūtāana. B yeela be t’a Zeezi lebga zum la yīn-nemse, sēn na yul t’a ‘kūumā maasem yīnga, b a kit ti soab ning sēn tar tōog n wat ne kūumā, rat n yeel ti Sūtāanā lebg zaalem.’ Vēnegr 19:11-16 pugē, b wilga vēeneg ti yē la Wēnnaam yāk t’a na n kao a bēebā buudo, la a sāam-ba.—Ges-y APOLYŌ.

YUUM-SAR RASEM A 9-15

D SĒN BĀNG BIIBLĀ KARENG PUGĒ | VĒNEGRE 10-12

“B kuv ‘kaset rāmb a yiibu,’ la b vuugame”

Vēnegr 11:3; w14 15/11 30

Karemdbā sogsgo

Kaset rāmb a yiibā yell b sēn gomd Vēnegr 11 pugē wā yaa ānd dāmba?

Vēnegr 11:3 wā pugē, b gomda kaset rāmb a yiib sēn da na n togs bāngr-goam rasem tusr la kobs-yi la pis-yoob yelle. Rē poore, b paasa kibarā pugē ti we-rūng n na n ‘tōog-ba,

n ku-ba.’ La ‘rasem a tāab la puī-suk loogr poore,’ kaset rāmb a yiibā na n vuugame, hal ti ling neb nins sēn na n yā-bā wusgo.—Vēnegr 11:7, 11.

Kaset rāmb a yiibā yaa ānd dāmba? Būmb nins b sēn yeel kibarā pugē wā sōngda tōnd ti d bānge. Pipi, b yeelame ti “oliiv tus a yiibā ne ftitl-dogends a yiibā makda nin-kāense.” (Vēn. 11:4) Rē tēegda tōnd ftitl-dogendgā ne oliiv tus a yiibā yell a Zakari sēn gomd a bāngr-gomdā pugē wā. B yeelame ti oliiv tus a yiibā ra makda “neb a yiib nins b sēn pudg ka-paalgā b zutā,” rat n yeel ti guverneer a Zorobabell ne maan-kuudb kāsēm a Zozuwe sēn ‘yas dūni gill soaalā taoorā.’ (Zaka. 4:1-3, 14) Yiibu, b wilga būmb toor-toor kaset rāmb a yiibā sēn maande, ti wōnd būmb nins a Moyiiz ne a Eli sēn da maanā.—Ges-y Vēn. 11:5, 6; ne Sōd. 16:1-7, 28-35; la 1 Rīm. 17:1; 18:41-45.

Verse-kāensā fāa gomda būmb a yembr yelle. Bōe la rē? Kibar fāa pugē, yaa neb sēn paam vuusem sōngā zaebo, *n da yaa taoor luitba*, wakat sēn da pa nana yell la b gomda. *Kiris-neb nins sēn paam vuusem sōngā zaebo, n da yaa taoor luitb* Wēnnaam Rīungā luglg sasa yuumd 1914 yeelga “bot” n moon yuum a tā la puī-suka. Rē yu Vēnegr sak 11 wā sēn yetā pidsgu.

B sēn yeelg bot n moonā poore, b kēesa kiris-nin-kāensā sēn paam vuusem sōng zaeebā bāens roogo, ti yaa wa b sēn ku-ba. B pag-b-la rasem a tāab la puī-suka, sēn dat n yeel ti wakat bilfu. Wēnnaam nin-buiidā bēeb nifē, yaa wa b tōogame ti b tuumdā sa, hal ti rē kit ti b ra maand sū-noog wusgo.—Vēn. 11:8-10.

La wa bāngr-gomdā sēn wilgā, rasem a tāab la puī-sukā loogr poore, kaset rāmb a yiibā vuugame. B yiisa kiris-neb nins sēn paam vuusem sōngā zaeebā bāens roogo. La pa rē bal ye. B rāmb nins sēn kell n maan sūdā paama tuumd sēn yaa toor zalle. Wēnnaam n kit ti b Zu-soab a Zeezi kō-b tuum-kāngā. Yuumd 1919

wā, b ra naaga neb nins b sēn yāk tī b na n yī
“tom-tumd sēn tūud sūd la sēn tar yamā,” sēn
na yī tī b ges tī Wēnnaam nin-buidā paamd
būmb nins sēn na n sōng-b tī b tēebā pāng
paas yaoolem wakatā.—Mat. 24:45-47; Vēn.
11:11, 12.

Vēnegr 11:1, 2 wā wilgdame tī yaa wēnd-doog
ning sēn pa ninsaalb nus n me wā magb sasa
la yel-kāensā maan-yā. Malast sak a 3 wā pugē
me, b gomda wēnd-doog ning sēn pa ninsaalb
nus n me wā gesg la a yīlgr yelle. (Mal. 3:
1-4) Gesgā la yīlgrā kaoosa wakat a wāna?
Sūnga yuumd 1914 n tall n tāag yuumd 1919 wā
sūngrē. Rasem tusr la kobs-yī la pis-yoobe (kiis
42) la rasem a tāab la puī-sukā yell b sēn gomd
Vēnegr sak 11 pugē wā naaga wakat kānga.

D sūur yaa noogo, a Zeova sēn maan woto a
tūudmā wēngē sēn na yī n yīlg neb sēn yaa
a rēnda, tī b tōogd n tumd tuum-sōma wā!
(Tīte 2:14) Sēn paase, d sūur nooma ne kiris-
neb nins sēn paam vuusem sōngā zaebo, n
yī taoor lutb wakat kāngā, b sēn kō mak-
sōng ningā yīnga. B sēn kell n maan sūd ne
a Zeova wakat kāng sēn da yaa makr wakatā,
yaa vēeneg tī yaa bāmb la kaset rāmb a yīibā
makda.

D bugs Wēnnaam Gomdā zug neere:

Vēnegre 10:9, 10; it-2 881 Seb-pindmā

Sēn makd būmb ninga. Biīblā pugē, zīis wusg
la b gomd “seb-pindem” yelle, tī makd būmbu.
A Ezekiyēll ne a Zakari fāa yāa seb-pindem tī
b guls a nens a yīibā zugu. B ra wae n gulsda
seb-pindmā neng a yembr zugu. B sēn guls a
nens a yīibā wilgdame tī bu-kaoor koes nins
sēn be a zugā tara pāng wusgo. (Eze. 2:9–3:3;
Zaka. 5:1-4) Vēnegr sebrā sēn bilgd yāab ningā
pugē, seb-pindem n be Sēn zao-a geerā nug-
ritgā pugē, tī b sog-a sōma ne sogds a yopoe,
sēn na yī tī ned ra bāng b sēn guls a zugā, hal
n tāag wakat ning Wēnnaam Pe-bilā sēn na n
sok a sogdsā. (Vēn. 5:1, 12; 6:1, 12-14) Yāabā

pugē me, b wa n kōo a Zā seb-pindem, n yeel-
a t’a wābe. A Zā noorē wā yīl noog wa sudo,
la kitame t’a pugā lebg toog liga. Seb-pindmā
ra pa sog ye. Ra lakame. Woto wilgdame tī d
segd n bao n bānga sēn be a zugā. A Zā sēn
bāng koēeg ning sēn be seb-pindmā zugā, yī-
a-la “noog wa sudo.” La wōnda yēl tosgs sēn
yaa toog n da naag koēegā b sēn yeel-a t’a
moonā. (Vēn. 10:1-11) Būmb sēn wōnd a woto
n paam a Ezekiyēlle. Seb-pindem ning b sēn
kō-a wā goam ra yaa “wiisgu, yābr la wōosg”
goamā.—Eze. 2:10.

Vēnegre 12:1-5; it-1 673 9-12 Rogem toogo

Tum-tumd a Zā yāabā pugē, a yāa pag sēn
be saasē sēn yābda, “rogmā toog sēn namsd-
a” yīnga. Biig ning a sēn dogā yaa “bi-ribla,
rao sēn na n kum buud toey-toeyā neb ne kut
rasaare.” Baa ne wag-bedrā sēn modg wusg
sēn na yī n paam biigā n velā, b rīka pagā
“biigā tao-tao n kēng Wēnnaam nengē la b
geerē wā.” (Vēn. 12:1, 2, 4-6) Wēnnaam sēn
deeg biigā wilgdame t’a sak n deegame tī yaa
a biiga. Yaa woto la b ra wae n maand pīnd
wēndē wā. B ra rīkda bi-pēelg n wilg a ba t’a
sak n deeg tī yaa yē biiga. (Ges-y *NAISSANCE*.)
Woto wilgdame tī “pagā” yaa Wēnnaam “paga,”
“yīngr Zerizalemmā,” a Zeezi ne a na-rit-n-
taasā “ma.”—Gal. 4:26; Ebre. 2:11, 12, 17.

La Wēnnaam “pagā” sēn be saasē wā tog n
zemsā zānga, a rogām me pa tog yī toog ye.
Dēnd rogām toogā yaa makre. Wilgdame bal tī
“pagā” bāngame t’a rogām kolgame, tī pa na n
kaoos la a rog ye.—Vēn. 12:2.

Ānd n na n yī ‘bi-ribla, raoā’? A na n ‘kuma
buud toey-toeyā neb ne kut rasaare.’ Yūn-
sōamyā 2:6-9 wā pugē, b ra pīnd n togsame tī
Mesi wā sēn na n wa lebg Wēnnaam Rīungā
Rīmā na n maana woto. La yaa Kiristā rogām,
a kūmā la a vuogrā poor la a Zā yaool n
paam vēnegrā. A Zā sēn yā būmb ningā makda
Mesi wā Rīungā luglgu. Wēnnaam dīka Rīungā

n ning a Bi-riblā a Zeezi Kirist nugē, la a Zeezi vuugame n “tī zīnd Wēnnaam nug-rūtgo,” n gūud “wakat ning Wēnnaam sēn na n dīgl b bēēbā wa nao-roagendg b naoā yīnga.”—Ebre. 10:12, 13; Yun. 110:1; Vēn. 12:10.

YUUM-SAR RASEM 16-22

D SĒN BĀNG BIIBLĀ KARENG PUGĒ | VĒNEGRE 13-16

“D ra zoe we-rūmsā sēn kēesd rabeemā ye”

Vēnegre 13:1, 2; w12 6/1 10 s. a 6

Yaa Wēnnaam a Zeova n “pukd sēn solge”

⁶ Yuumd 96 soabā sēnese, a Zezi vēnega tum-tumd a Zā t’a yā bōn-makr toor-toore. (Wil. 1:1) Bōn-makr a ye pugē, a Zā yā a Sūtāan b sēn boond tī dragō wā sēn yas ko-kāsengā noore. (**Karm-y Wilgr 12:18-13:2.**) A Zā yāa we-rūng sēn tar zut a yopoe me sēn yit koomē, t’a Sūtāan kō-a pān-kāsenga. A Zā wa n yāa rūn-zēeg sēn tar zut a yopoe me. Rūn-kāng yaa pipi rūngā wēnego. Malek n yeel a Zā tī rūn-zēegā zut a yopoe wā makda “rīm-dāmb a yopoe,” rat n yeel tī pān-soadb a yopoe. (Wil. 13:14, 15; 17:3, 9, 10) A Zā sēn wa n gulsd Wilgr sebrā, tī pān-soadb kāens a nu n lu, t’a yembr beē, t’a to ra “nan ka wa” ye. La pān-soadb kāens la buse? Bī d ges rūng ning yell b sēn gomd Wilgr sebrā pugē wā zug fāa sēn makd būmb ningā. D na n yā a Daniell sebrā sēn gomd rīm kāens yell to-to wā me. A Daniell bāngr-gomdā reng n wilga yel wusg rīm kāens kēer zutu, yuum kobs nand tī b sung b naamā rubo.

Vēnegre 13:11, 15; re 194 s. 26

Zabr ne we-rūms a yiibu

²⁶ We-rūn-kāngā makda bōe? Yaa Gārānd Bertayn ne Etazīni sēn naag taab n yaa dūni gill pān-soadā. Yaa pipi we-rūngā zug a yopoe-n-soabā, la a tumda tuumd sēn yaa toor zalle. Yāabā pugē, b sēn bak-a t’a yaa we-rūng toorā sōngda tōnd tī d bāng t’a soo a meng n maand a yam dūniyā gill zugu. We-rūn-kāngā sēn tar yul a yiibā makda pān-soadb a yiib

sēn be wakat-yenga, sēn tar lohorem n maand b yam la sēn naag taab n tumdē. A yul a yiibā “sēn wōnd pe-bil yulā” wilgdame t’a maand wa rūng sēn pa tōe n maan ned yelle, n lugl naam buud a sēn tagsd tī yaa sōma n yūda, n dat tī tēns a taabā lugl naam a woto buud me. A gomda “wa wag-bedre,” rat n yeel t’a pēdgdame, n bugsdi, la a pud n yikd zabr ne tēns nins sēn pa rat n sak a naamā. A pa yet nebā tī b sak Wēnnaam Pe-bilā naam ye. La a pirsda nebā tī b maan a Sūtāan sēn yaa wag-bedrā raabo. A wata tī bu-welsg la kis-taab tēnsā pusē, tī rē maneg n kutdē tī nebā waoogd pipi we-rūngā.

re 195 s. 30-31

Zabr ne we-rūms a yiibu

³⁰ Tēn-kudemdā yel sēn yī to-to wā sōngda tōnd tī d bāng tī we-rūngā bōn-naandgā makda siglgu. Yaa Gārānd Bertayn ne Etazīni n lugl-a, la b teend-a. Singrē wā, b ra boonda siglgā tī Sosiete dē nasiō. Vēnegr sak 17 wā pugē, b sēn bilgd bōn-naandgā to-to wā yaa toore. B wilgame tī yaa we-rūng sēn yaa miuugu, n vī, la sēn so a meng n maand a yam. Sosiete dē nasiō wā “gomdame,” rat n yeel t’a moonda zīg fāa tī yaa yē bal n tōe n wa ne laafī la bāan dūniyā gill zugu. La togs sūdā, tēns nins fāa sēn be sigl-kāng pugē wā tuuda taab la b paoogd taaba. Tēng ning la buud ning fāa sēn pa rat n sak Sosiete dē nasiō wā naamā wall n teel-a, b bakd-b lame n pa sōngdē, hal tī rē wēnem yūd kūm menga. Sosiete dē nasiō wā yiisa tēns kēer sēn da naag a sullā la sēn da pa tūud a sēn yetā. To-kāsengā singrē, we-rūngā bōn-naandgā “yulā” tuumd na n yū sāoongo. —Vēnegre 7:14; 17:8, 16.

³¹ Dūni gill zabr a yiib-n-soabā tēka, we-rūngā bōn-naandgā, b sēn boond masā tī Nasiōzīni wā kuv neb vēeneg-vēenega. Wala makre, yuumd 1950 wā, Nasiōzīni wā sodaasā kēesa b toog Kooredinoor ne Kooredisiid zabrā pugē. Nasiōzīni wā sodaasā sōnga Kooredisiid sodaasā tī b ku Kooredinoor neb ne Sinoa-

rāmb sēn ta bāmb 1420000. Yuumd 1960 n tāag yuumd 1964 me, Nasiōzīni wā sodaasā kēnga Kōngo (Kinsasa) n ti zab n sōnge. Sēn paase, dūniyā nanambse, wala makre, pap a Poll yoob-n-soabā ne pap a Zā Poll yiib-n-soabā ra yetame ti yaa we-rūngā bōn-naandgā bal n na n wa ne laaft la bāane. Nin-kāens yetame n yulemdē ti ādem-biisā sā n pa tū bōn-naandgā raabā, b na n wēneg n wāa b mense. Dēnd yaa wa b sēn kitd ti b kuud neb nins fāa sēn pa rat n tū bōn-naandgā raabā la b waoog-a wā.—Tōodo 5:8, 9.

Vēnegre 13:16, 17; w09 2/1 24 s. a 3

Wilgr sebrā sak 13 n tāag sak 22 wā vaeesgo

13:16, 17. Baa vumā sā n wa keng ti kit ti yul n koos wall d da būmb lebg toog to-to fāa, d pa segd n bas ti rē kit ti d tū rūngā raab ye. D sā n deeg rūngā gulsem d nug ritgo, wall d rīyē wā wilgdame ti d basame t’a soog-do.

D bugs Wēnnaam Gomdā zug neere:

Vēnegre 16:13, 14; w09 2/1 24 s. a 6

Wilgr sebrā sak 13 n tāag sak 22 wā vaeesgo

16:13-16. Si-wēnsā sēn wēnd wa bulumbugdā’ yaa zīn dāmb sēn maand bōn-bāna, n belgd dūniyā rīm dāmb ti b tēed ti Wēnnaam sū-puugrā tugd malegsā sēn kiigā pa na n maan-b būmbu, la b kitdē me ti rīm dāmbā tigimd taab n na n wa zab ne a Zeova.—Mat. 24:42, 44.

Vēnegre 16:21; w15 7/1 18 s. a 9

“Yāmb fāagrā kolgame”!

⁹ To-kāsengā sasa pa na n yul ‘Wēnnaam soolmā koe-noog’ mooneg sasa ye. Wakat kāng ti koe-noogā mooneg wakat loogame. Bala, rē ti ‘sēebā’ taame. (Mat. 24:14) Sāmbg sēn kae, Wēnnaam nin-buiidā na n moona bu-kaoor koεeg sēn na n zab nebā wusgo. Tōe ti koe-kāng na n yul b sēn na n yetē t’a Suitāan dūniyā sāoong zāng-zāngā wakat taame wā. Biiblā maka koe-kāens ne sapulma, n yeel woto: “Sapulem zislem sēn kolg kilo pis-naas yii yīngir

n duug ninsaalbā zutu. La sapulmā toog yīnga, nebā paooga Wēnnaam. Bala to-kāng talla pāng ti looge.”—Vēn. 16:21.

YUUM-SAR RASEM 23-29

D SĒN BĀNG BIIBLĀ KARENG PUGĒ | VĒNEGRE 17-19

“Wēnnaam zabr sēn na n kit ti zabā fāa sa”

Vēnegre 19:11, 14-16; w08 5/1 6 s. a 3-4

Armagedō yaa Wēnnaam zabr sēn na n menes zabā fāa

Sā n ket n yaa nin-wēnsā n so dūniyā, nin-tursā ka na n tol n paam laaft la bāan ye. (Yelbūna 29:2; Koεeg Soaba 8:9) La yaa vēneg ti d pa tōe n kit ti sēn nong-b wēngā bas b tuum-wēnsā la wēgbā ye. Dēnd sēn na yul ti laaft la tūrem zīndi, rēndame ti b menems nin-wēnsā. A Salomo yeela woto: “Nin-wēng na n leda nin-sōng zīigē n ki.”—Yelbūna 21:18.

Sēn mik ti Wēnnaam la bu-kaoodā, d tōe n kisa sid ti nin-wēnsā bu-kaoorā na n yul ne tūrem. A Abrahaam ra soka woto: “Dūniyā fāa bu-kaoodā ka na n maan tūrg sida?” La a wa n bāngame ti wakat fāa a Zeova maanda sēn yaa tūrga. (Singre 18:25) Sēn paase, Biiblā wilgda vēneg t’a Zeova sēn na n sām nin-wēnsā pa noom-a ye. La a sā n wa sāmnd nin-wēnse, mikdame ti yaa rē bal la yelā tum.—Ezekuēll 18:32; 2 Pētēr 3:9

it-1 439 5

Wed-moaaga

Tum-tumd a Zā yāabā pugē, a Zeezi Kirist sēn vuug n leb saasē wā zaoō wed-mo-pēelga, ti malegs kuung pugd-a. B fāa zaoō wed-mo-peelse. A Zā sēn yā būmb ningā wilgdame ti zabr ning Kirist sēn na n zab ne bēebā fāa a Wēnnaam la a Ba a Zeova yuur yīngā, yaa zabr sēn zemse. (Vēn. 19:11, 14) La sēn deng rē, b goma būmb toor-toor Kiristā sēn lebg rīmā sēn maande, la zu-loees nins sēn puglā, n mak rē ne wed-ruudb toor-toor zoeese.—Vēn. 6:2-8.

Vēnegre 19:19, 20; re 286 s. 24

Rīmā zabame n tōog Armagedō zabrā sasa

²⁴ We-rūng ning sēn yit mogrā pugē n tar yul piig la zut a yopoe, n makd a Sūtāan politikā siglgā, n paas zirē-be-no-rēesā sēn yaa dūniyā gill pān-soaad a yopoe-n-soabā wa n pa le beē ye. (Vēnegre 13:1, 11-13; 16:13) B lob-b-la vus “bugum mogrā pugē,” rat n yeel tī rē tī b ket n naaga taab n namsd Wēnnaam nin-buiidā. Yaa bugum mogr sūd-sūd bī? Ayo. We-rūngā ne zirē-be-no-rēesā me pa sūd-sūd ye. Bugum mogrā makda sāoong zāng-zāng wakat sēn kōn sa yīngā. Yaa be la b na n wa lob kūmā ne yaoogā, la a Sūtāan mengā. (Vēnegre 20:10, 14) Yaa vēneg tī pa bugum yir tī b namsd nin-wēnsā be n pa satē ye. Bala, woto pud n yaa būmb a Zeova sēn kisi.—Zeremi 19:5; 32:35; 1 Zā 4:8, 16.

Vēnegre 19:21; re 286 s. 25

Rīmā zabame n tōog Armagedō zabrā sasa

²⁵ B kuv neb a taabā sēn da pa tolg n be goosneema pugē, la sēn naag dūni-wēn-kāngā nebā ‘ne su-wok ning sēn yit sēn zao-a wed-moaagā zugā noorē wā.’ A Zeezi na n wa kaoo b buudo, n yeel tī b zemsa ne kūm. Sēn mik tī b pa yeel tī b lob-b-la bugum mogrā pugē wā, rē yīngā, rat n yeelame tī b na n wa vuug-b lame bī? Biiblā zīg baa a ye pa wilg t’a Zeova sēn yāk a soab t’a na n yī a Bu-kaoodā sēn na n ku neb nins wakat kāngā wā na n vuugame ye. Wa a Zeezi mengā sēn yeelā, neb nins fāa sēn pa “piisā” na n kēngā “bugum sēn ka kiidā pugē, b sēn segl Sūtāanā ne a malegsā yīngā,” sēn dat n yeel tī “sāoong sēn ka sēta.” (Matiye 25:33, 41, 46) Yaa woto la ‘wēn-kusdbā buudā kaoob la b sāoongā daar’ na n baase.—2 Pīyēer 3:7; Nahuum 1:2, 7-9; Malasī 4:1.

D bugs Wēnnaam Gomdā zug neere:

Vēnegre 17:8; re 247-248 s. a 5-6

Yel-solemd sēn kēesd rabeem b sēn welge

⁵ “We-rūngā . . . ra beeme.” Ra yaa Sosite de nasiō wā sēn zīnd yuumd 1920 yuum-vēkr

kiuug rasem 10 tekā. Tarē-n-tarē, yaa na maan tēns 63 n wa teend-a. La Zapō ne Alemayn la Itali wa n pa le naag Sosite de nasiō wā ye. B wa n yīsa pīnd Iniyō Sovietikā me. Yuumd 1939 bōn-buung kiuugā pugē, Alemayn na-toaagā yika dūni gill zabr a yīib-n-soabā. Sosite de nasiō wā sēn pa tōog n kell n kit tī bāan zīnd dūniyā gill zugā, ra yaa wa a sēn lū bog-zulung pugē, n pa le tōe n maan būmb ye. Yuumd 1942 wā teka, a pa le be ye. Yaa yuum-kāng la a Zeova sōng a nin-buiidā tī b tōog n wum a Zā sēn yā būmb ningā vōore. Tigs-kāseng ning b sēn bool tī *Assemblée théocratique du monde nouveau* wā sasa, a Nathan Knorr yeelame tī “we-rūngā . . . pa le be ye.” Rē poor a sokame yaa: “Sosite de nasiō wā na n kell n paa bog-zulungā pugē bī?” A tika goam nins sēn be Vēnegr 17:8 wā, n yeel yaa: “Tēns tosy-toey na n le lagma taaba.” Sūd yū wa a Zeova bāngr-gomdā sēn yeelā bal kepī!

Bog-zulungā pugē yīibu

⁶ We-rūng ning sēn yaa miuugā sūd yīi bog-zulungā pugē. Yuumd 1945 sigr kiuug rasem 26, tēns 50 neb n tigim taab Sān Frānsisko sēn be Etazīni wā, n na n vot n wilg tī b saka Nasiōzīni wā luglgu. B lugla Nasiōzīni wā sēn na yīl t’a modg tī “laafī la bāan kell n zīnd dūniyā gill zugu.” Būmb wusg pugē, Sosite de nasiō wā ne Nasiōzīni wā wōnda taaba. Sebr a ye pugē (*The World Book Encyclopedia*), b yeelame: “Būmb kēer pugē, Nasiōzīni wā ne Sosite de nasiō wā b sēn lugl dūni gill pipi zabrā poorā wōnda taaba . . . Tēns nins sēn naag taab n lugl Nasiōzīni wā wusg ra naag n lugla Sosite de nasiō wā me. Wa Sosite de nasiō wā, b sēn lugl Nasiōzīni wā yaa sēn na yīl t’a sōng tī laafī la bāan zīnd tēnsā suka. Nasiōzīni wā ne Sosite de nasiō wā tuum-noyā wōnda taaba.” Nasiōzīni wā sūd yaa we-rūng ning sēn yaa miuugā n lebg n vuuge. Tēns nins sēn naag Nasiōzīni wā yaa bāmb 190, tī sēn da naag-b Sosite de nasiō wā yaa bāmb 63. Nasiōzīni wā sēn maan būmb ninsā me yūda Sosite de nasiō wā a sēn ledgā.

Vēnegre 17:16, 17; w12 6/1 20 s. 17

A Zeova wilgda būmb ning sēn na n zīnd ka la bilfā

¹⁷ Wēnnaam wa ning rīm-dāmbā yamē ti b maan būmb yē sēn date. (**Karm-y Wilgr 17:16, 17.**) Ka la bilfu, a Zeova na n kitame t'a Sultāan dūniyā nanambsā sēn teend Nasiōzīni wā zab ne ziri tūudmā. Woto na n kitame ti pug-yoodrā pa le tōe ti nanambsā maan a raabā ye. B na n sāama a paoongā fāa me. Yuom a wān sēn looge, neb wusg ra tagsdame ti tūudmā na n ket n tara pāng hal ti b nand-a. La rūndā-rūndā, yelā tara toeengo. Baasgo, pug-yoodrā pāng pa na n boog bilf-bilf n wa sa ye. B na n wa sām-a-la zīg pugē.—Wil. 18:7, 8, 15-19

YUOM-SAR RASEM 30-YUOM-VĒKR RASEM A 5

D SĒN BĀNG BIIBLĀ KARENG PUGĒ | VĒNEGRE 20-22

“Ges-y-yā! Mam maanda būmbā fāa paalse”

Vēnegre 21:1; re 301 s. a 2

Sa-paalg la tēn-paalga

² Yuom kobs sēn deng a Zā wakatā, a Zeova ra yeela a Ezayi yaa: “Sūd me, mam na n maana yīngr-paalga, la dūni-paalga. B kōn tol n leb n tēeg sēn zīnd pīndā yell ye, b kōn leb n tags a yell ye.” (Ezayi 65:17; 66:22) Bāngr-gom-kāngā zoe n paama pidsg yuomd 537 S. D. K. R., wakat ning Zuif-rāmb sēn da sakd Wēnnaam sēn lebg n wa Zerizalemmā. Rē ti b sēn zīnd yembd Babilond ti yuom 70. B sēn lebg n wa wā, bāmb n da yaa “tēn-paalgā,” rat n yeel ti nin-buiid b sēn yulge, ti “sa-paalgā,” rat n yeel ti goosneema-paalg so-ba. La tum-tumd a Pīyēer wilgame ti bāngr-gomdā na n le pidsame. Ad a sēn yelle: “La tōnd gūuda sa-paals la tēn-paalg wa sēn zems Wēnnaam sēn pulmā, ti turlem na n zīnd b pusē.” (2 Pīyēer 3:13) A Zā wilgame ti bāngr-gomdā pidsda Zu-soabā daarā sasa. “Pīnd saasā ne pīnd tēngā,” rat n yeel ti dūniyā ne a goosneema toor-toorā sēn

be a Sultāan ne a zīn-dāmbā nugē wā na n loogame. “Mogrā,” rat n yeel ti nin-wēnsā sēn yaa tōatbā la b wat ne gudgrā pa na n le beē ye. Rē poore, na n lebga “sa-paalg la tēn-paalga,” rat n yeel ti neb sēn yaa sakdb n na n vumd tēngā zugu, ti Wēnnaam Rīungā sēn yaa goosneema-paalgā so-ba.—Ges-y Vēnegr 20:11.

Vēnegre 21:3, 4; w13 12/1 30 s. a 2-4
“Gese, mam maanda būmb fāa paalse”

“[Wēnnaam] na n yēesa nintāmā fāa t'a ra le zīnd bāmb ninē ye.” (Wilgri 21:4) Woto rat n yeelame ti Wēnnaam na n yēesa baa sū-noog nintām, la nintām nins sēn pekd tōnd ninā bi? Ayo! Yaa sū-sāangā la namsgā sēn kit ti d raagd nintām ninsā la a na n yēese. Wēnnaam pa na n yēes d nintāmā bal ye. A pud n na n kitame ti būmb nins sēn wat ne sū-sāang la namsgā sa, ti d ra le raag nintām rē yīng ye.

“Kūum ka na n le zīnd ye.” (Wilgri 21:4) Yell bee sēn yābsd ādem-biisā n ta kūumā sēn yaa d fāa bē wā sīda? Ayo! La a Zeova na n wa kitame ti wēn-sakdbā paam b mens ne kūumā. A na n maana wāna? Yaa a Ādem yel-wēndā n kit ti d kiidē. Wēnnaam na n basa yel-wēn-kāng taale, ti kūum sa. (Rom dāmba 5:12) A Zezi sēn ki ti yi maoongā yīnga, a Zeova na n kitame ti sēn sakd-b yē wā lebg neb sēn pa le maand yel-wēnd ye. Dē poore, a na n “sāama” kūumā sēn yaa yaoolem bē wā. (1 Korēnt dāmba 15:26) Nin-tīrsā na n tōog n vumda ne laaft wakat sēn kōn sa, wa Wēnnaam sēn da rat to-to hal sungre wā.

“Toog kōn le zīnd yēs ye.” (Wilgri 21:4) Yel-wēndā, n paas d sēn pa zems zāngā sēn wa ne naong ning fāa n kō neb milyō-rāmbā na n saame. Baa sēn yaa toog ning fāa, yaa d yīnsā pugē ti yaa d sūurā pugē me, na n saa fasi.

Vēnegre 21:5; w03 8/1 23 s. 14

A Zeova yaa Wēnnaam sēn so sīda

¹⁴ D segd n sak n deega būmb ning a Zeova sēn yeel tōnd a Gomdā pugē wā ne bas-m-yam

zānga. Hakika, a sɪd ya a sɛn yeel t'a ya a soabā, la a na n pidsa a sɛn yeel t'a na n maana bũmb ningā me. D sɪd bee buum n na n tall bas-yard ne Wɛnnaam. D segd n sɪd tɛe a Zeova sɛn yeel t'a na n "sɪbga neb nins sɛn ka mi Wɛnnaam la sɛn ka sakd tɔnd Zusoab a Zezi Koe-noogā." (2 Tesalonik rāmba 1:8) D leb n segd n tɛe a Zeova sɛn yeel t'a nonga neb nins sɛn tũud turlmā, t'a na n koo neb nins sɛn tɛedā vum sɛn ka seta, la t'a na n kitame ti toogo, yābre bi kuum meng ra ye zindā. A Zeova wilga vɛeneg ti kaab-kāngā zemsa ne bas-yardo, n koo tum-tumd a Zā noor woto: "Gulse! Ti bõe gom-kāens yaa sɪda la b zemsa reegre."—Wilgri 21:4, 5; Yelbuna 15:9; Zā 3:36.

D bugs Wɛnnaam Gomdā zug neere:

Vɛnegre 20:5; it-2 1150 1

Vum

Noor ning Wɛnnaam sɛn koo a Ādmā wilgdame t'a sā n da sak n tũ, a ra pa na n tol n ki ye. (Sung. 2:17) Dɛnd b sā n wa kit ti kuumā sɛn yaa ninsaalbā yaoolem bɛ wā lebg zaalem, yel-wɛndā sɛn wat ne kuumā pa na n le zind neb nins sɛn yaa sakdbā yingē ye. B pa na n le kiidē ye. (1 Kor. 15:26) Yaa Kirist naamā baasgē la b sɛn na n kit ti kuumā lebg zaalmā. Vɛnegr sebrā wilgdame t'a naamā na n kaoosa yuum 1000. B yeela be ti sɛn na n naag-b Kiristā n yɪ rɪm-dāmb la maan-kuodbā "vuugame n lebg rɪm-dāmb n dɪ naam ne Kiristā yuum tusrɪ." "Kū-rāmb a taabā" sɛn pa vuug 'hal ti yuum tusrā loogā' tog n yaa neb nins sɛn ket n vɪ yuum tusrā baasgē wā, la sɛn deng wakat ning b sɛn na n yiis a Sɪtāan bog-zulungē wā t'a mak ninsaalbā ne yaoolem makrā. Yuum tusrā ne a na n sa ti neb nins sɛn be tɛngā zugā zemsa zāng wa a Ādem ne a Awa, nand ti b kus Wɛnnaamā. Wakat kāng ti sɛn be-b tɛngā zugā vumā zemsa zānga. B sā n wa yiis a Sɪtāan bog-zulungē wā wakat bilf ying t'a mak nebā, neb nins sɛn pa na n lɒɪ a makrā pugē wā na n paam n vumda ne sũ-noog wakat sɛn kɔn sa yingā.—Vɛn. 20:4-10.

Vɛnegre 20:14, 15; it-2 101-102

Bugum mogrā

Yaa Vɛnegr sebrā pugē bal la gom-bil-kāngā be, la a makda bũmbu. Biiblā meng wilgda sɛn yaa bũmb ning la makda. Ad a sɛn yete: "Bugum mogrā makda kuum a yiib-n-soabā." —Vɛn. 20:14; 21:8.

Vɛnegr sebrā pugē, verse nins sɛn gomd bugum mogrā yellā, la verse nins sɛn deng verse-kāens la sɛn pugd verse-kāensā sɔngdame ti d bāng ti bugum mogrā makda bũmbu. B yeelame ti b loba kuumā bugum mogrā pugē. (Vɛn. 20:14, 15) Yaool n yaa vɛeneg ti kuumā pa bũmb b sɛn tõe n dɪk woto n lob bugum pugē ye. Sɛn paas me, b yeelame ti b rɪka a Sɪtāan sɛn yaa malekā n lob bugmā pugē. A sɛn yaa malekā yingā, bugum sɪd-sɪd pa tõe n dɪ-a ye.—Vɛn. 20:10; ges-y Yik. 3:2 la Bu. 13:20.

Sɛn mik ti bugum mogrā makda "kuum a yiib-n-soabā," ti Vɛnegr 20:14 wilgd me ti b loba "kuumā ne Yaoogā" be wā, yaa vɛeneg ti bugum mogrā pa tõe n yɪ kuum ning a Ādem kusgā sɛn wa ne wā (Rom. 5:12), wall Yaoogā (Seollā) ye. Dɛnd yaa vɛeneg ti makda kuum a to, kuum sɛn pa tar tum, bala b pa wilg zīg baa a ye ti neb nins b sɛn lob "mogrā" pugē wā tõe n le yiime ye. Nebā yaool n tõe n yii kuum ning a Ādem kusgā sɛn wa ne wā la Yaoogā (Seollā) pugē. (Vɛn. 20:13) La neb nins yuy sɛn pa guls "vum sebrā" pugē wā yaa neb nins sɛn kusd Wɛnnaam naamā sɛn ka to wā. B na n loba nin-kāens bugum mogrē wā, rat n yeel ti b na n sām-b-la wakat fāa yingā. Rē la kuum a yiib-n-soabā.—Vɛn. 20:15.